

SLUTRAPPORT

FRÅN LEADERPROJEKTET
”Backaleden – Brösarps gula led”
2015-02-28

SAMMANFATTNING

Med stöd av Leaderbidraget och en överenskommelse med länsstyrelsen i Skåne har Byagillet genomfört en upprustning av den s.k. gula leden, nu omdöpt till Backaleden. Det är en mycket vacker vandringsled som går längs Verkeåns södra sida. Terrängen är varierande, från mer skogig men med inslag av öppen mark i väster, genom Brösarps tätort, och därefter över öppna betesmarker ut till havet vid Haväng. Hela leden löper genom ett naturreservat, vilket garanterar att inga förfulande ingrepp kommer att göras längs leden.

Det praktiska arbetet har bestått i röjning av sly och gräs, utbyte av trasiga stättor och trappor, markering och skyltning av leden, produktion och utplacering av informationsskyltar och foldrar, samt inläggning av allt material om leden, och mer därtill, på Brösarps fina hemsida.

Se i övrigt www.brösarp.se.

PROJEKTFAKTA

Projektnamn: Backaleden – "Brösarps gula led"

Journalnummer: 2013-937

Projektägare: Brösarps Byagille

Projektledare/koodinator: Sven-G Hultman

Kontaktpersoner:

- Sven-G Hultman, ordf. i projektgruppen och Brösarps Byagille, byagillet@brösarp.se, 0706-266733
- Gunbritt Johansson, ekonomiansvarig, gunbritt.m.johansson@telia.com, 0706-248354

Hemsida: www.brösarp.se

PROJEKTPRESENTATION

Projektets syfte var att fler – både boende och besökare – ska upptäcka, använda och få en fin upplevelse på det som förr benämns "Gula leden", men som genom projektet fått ett eget namn: Backaleden. Projektet bidrar därmed till bättre folkhälsa och ökad turism, vilket i sin tur skapar arbetstillfällen och ökad omsättning i butiker och företag; en levande landsbygd.

Projektet utgör en uppföljning av Byagilletts tidigare Leaderprojekt, "Brösarp – med naturen som lockbete". Där konstaterades att Brösarpsbygden har en mycket rik tillgång till fina vandringsleder och goda möjligheter att bli "ett Mecka" för vandrare. Men då måste lederna både förbättras, och hållas i gott skick!

Den 19 km långa gulmärkta BACKALEDEN går sedan snart 40 år genom Brösarps berömda backar och följer Verkeåns södra sida från Alunbruket vid Christinehofs ekopark till Haväng. Med åren hade den blivit sliten och nedgången och var i starkt behov av upprustning.

Längs leden finns goda möjligheter till övernattning både i vindskydd och inomhus i bed & breakfast, gårdshotell och gästgiverier, liksom möjligheter att köpa förnödenheter.

Vi ville också fortsätta det fruktbara samarbetet med byalagen i Eljaröd, Ravlunda och Bertilstorp, Andrarums IF och Ystad-Österlenregionens Ridledsförening, Christinehofs Ekopark, Talldungens gårdshotell och STF:s vandrarhem i Haväng samt Tomelilla kommun som vi så framgångsrikt inledde i "Brösarp – med naturen som lockbete".

*Information om
"Pågående upp-
rustning..."*

*Ulla Cronvall vid en av
Gösta Bengtssons över-
gångar.*

AKTIVITETER

Projektgrupp

Projektledare: I starten Anna Mattisson, senare Sven-G Hultman

Administration och ekonomi: Gunbritt Johansson

Etappledare: Gösta Bengtsson, Sven-G Hultman, Leif Richard

Medhjälpare i markarbetet: Anders Törnblom, Jan-Erik Bromée, Karin Bringert, Jan Bergström.

Information (skyltar, folder, märkband, information på hemsida mm): Ulla Cronvall, Hanseric Jonsgården, Fabian Rimfors, Bertil Olofsson.

Samrådspartner

STF:s vandrarhem Haväng: Christel och Leif Lindholm

Ystad-Österlenregionens ridledsförening: Ulla Cronvall

Andrarums IF: Bertil Olofsson, Jan Bergström

Ravlunda Byalag: Gösta Bengtsson

Högestad & Christinehof AB: Ulrica Swärd, Eva Ditlevsen

Tomelilla kommun: Jerker Andersson, Anneline Scheele, Lilian Schimmele

Länsstyrelsen i Skåne: Magnus Jönsson, Mona Persson

Region Skåne: Kenneth Joelsson, Sofie Norrby

Avtal med länsstyrelsen

En överenskommelse, daterad 2014-03-07, gjordes mellan Brösarps Byagille och länsstyrelsen om upprustningen. Denna ger Byagillet rätt att ”utföra skötsel och upprustning av det befintliga ledsystemet”. Vidare regleras hur utformning ska ske, ansvarsfrågor, slutbesiktning mm. Ersättning utgår ej från länsstyrelsen, utan kostnader ska täckas av ideellt arbete och de medel som erhållits från Leader.

Markägarkontakter och information om projektet

En förteckning över berörda markägare och vägsamfälligheter gjordes upp. Dessa informerades via brev och, så långt möjligt, personligen.

Skyltar med information om projektet sattes upp längs leden innan de praktiska åtgärderna på marken startades.

Utformning av markering, stättor och vägvisare

Markeringar och vägvisare utformades och placerades enligt samma principer som tillämpas för Upplandsleden, och i Naturvårdsverkets handböcker.

En del stättor kunde renoveras enkelt genom utbyte av delar, eller förstärkning. Ett antal nyttillverkades,

För stättor och vägvisare användes ek, tillsågat från lokal entreprenör.

Tidsplan

Den första tidsplanen angav att arbetet skulle påbörjas i februari och mars 2014 och vara färdigt så att utvärdering och slutredovisning skulle kunna göras i december samma år. Under hösten 2015 anhöll vi om senareläggning av slutdatum till 2015-02-28, vilket beviljades.

En av Anders trappor

Praktiskt genomförande

För genomförande av det praktiska arbetet delades leden in i tre etapper, med var sin etappansvarig och ibland fler medhjälpare:

- Haväng till museijärnvägen: Gösta Bengtsson
- Museijärnvägen till Brösarps torg: Sven-G Hultman, samt Anders Törnblom
- Brösarps torg till Alunbruket: Leif Richard, samt Jan-Åke Bromé och Jan Bergström

Utformning av informationsmaterial gjordes av Ulla Cronvall, Hanseric Jonsgården och Fabian Rimfors. En detaljerad beskrivning av information och marknadsföring ges i bilaga 1.

Arbetet gjordes i ett antal steg:

- Utplacering av skyltar med information om projektet.
- Röjning av gräs, sly och grenar för att ge god framkomlighet.
- Förbättring av ledens märkning med målning på träd eller stolpar, ibland nya sådana.
- Tillverkning och montering av stättor (genomgångar/övergångar) där leden korsade ett stängsel eller stenmur, och där den befintliga var i dåligt skick. I några fall räckte det med en mindre justering genom utbyte av delar, eller förstärkning. Allt nytt material bestod av ekvirke.
- På en mindre sträcka drogs leden om, i samråd med länsstyrelsen och markägare.
- Utplacering av vägvisare med avståndsmarkering.
- Utplacering av 10 st. skyltar i A4-format, med information om sevärdheter.
- Tillverkning av uppsättning av stora informationstavlor på 5 ställen:
 - Vid ledens ändpunkter: Haväng och Alunbruket
 - Vid ICA i centrala Brösarp
 - Vid Vägstationen
 - På Brösarps torg. Denna skylt kommer att sättas upp först under mitten eller slutet av 2015, eftersom utformning och utplacering ska ske i samband med att kommunen renoverar torget.

Invigning av den restaurerade leden sker under april/maj 2015.

Fortsatt skötsel och underhåll

En överenskommelse träffades 2014-12-10 mellan länsstyrelsen och Byagillet, genom att tidigare träffat avtal förlängdes till 2015-12-31. Avtalet ger Byagillet rätt att utföra skötsel och underhåll samt Byagillet vid behov kan begära att få ut kostnader för material till en summa av max. 5000 kr exkl. moms.

*Bokskog längs
ledens västra del*

UTVÄRDERING

Vid projekttidens slut (2015-02-28) har samtliga i projektplanen angivna aktiviteter genomförts. Det innebär att:

- Leden är röjd från sly och gräs.
- Befintliga ledmarkeringar är nymålade och i ett antal fall har nya stolpar satts upp så att man lätt kan följa leden.
- Vägvisare med avståndsmärkning är uppsatta.
- Informationsmaterial har tagits fram: en folder, fem stora informationstavlor, 10 mindre informationsskyltar. Informationen finns även på Byagilletts hemsida.
- Genom avtal med länsstyrelsen och beslut i Byagilletts styrelse har vi säkerställt att skötsel och underhåll kommer att ske, åtminstone till utgången av 2015. (Notera: Ansvaret för skötseln ligger egentligen på länsstyrelsen.)

Kompletteringar mars-april:

- Samtliga stora informationsskyltarna är producerade och fyra av skylthållarnas (anslagstavlor) utformning och placering är bestämd och material inköpt. Uppsättning av tavlorna görs under mars-april.
- För den femte skylthållaren (anslagstavlan) gäller att vi måste avvakta Tomelilla kommuns genomförande av en planerad upprustning av Brösarps Torg, där anslagstavlan ska stå. Dess utformning görs i samråd med kommunen för att passa till denna speciella plats. Kommunen har planerat göra arbetet under 2015.
- Invigning kommer att ske i april-maj 2015.

"Signes trappa"

BACKALEDEN – INFORMATIONSGRUPPENS SLUTRAPPORT

Projektets informations- och marknadsgrupp har bestått av Ulla Cronvall, Fabian Rimfors och Hanseric Jonsgården som tillsammans tagit fram marknadsföringsmaterial för Backaleden.

I samarbete med de etappansvariga för leden har informationsskyltar satts upp om själva projektet och vad som är på gång. Vandrare erbjöds också att komma med förslag till åtgärder. Vi har i två omgångar vandrat leden för att tillsammans se var skyltning behövs och var olika övergångar ska markeras. Först gick vi från Brösarp västerut mot Alunbruket. Någon vecka senare gjordes motsvarande från Brösarp till Haväng.

Längs med leden finns nu tio skyltar i A4-format med kort information om flora & fauna, naturfenomen, tekniska uppfinningar m.m. Besökaren ges här möjlighet att scanna in en QR-kod för mer information. QR-koden länkar till Backaledens webbsida där man får ta del av exempelvis ljudfiler på de profilfåglar som finns vid Verkeån – ån som Backaleden följer från Andrarum till havet. Där finns också möjlighet att ladda ner karta över leden.

Webbsidan är tillgänglig på de flesta av världens alla språk genom funktionen Google Translation. Vidare återfinns här också en kalkylator som räknar ut längden på delsträckor om man inte vill gå hela sträckningen.

Vi har tagit fram fem stycken informationstavlor i storformat. Dessa är placerade vid Backaledens slut/startpunkter och några kommer att placeras vid väl frekventerade platser i Brösarps by. Vid ICA i centrala Brösarp, vid Vägstationen och på Brösarps torg. Eftersom utformning och utplaceringen där ska ske i samband med att kommunen renoverar torget, så kommer denna skylt att sättas upp först under mitten eller slutet av 2015.

Vidare har vi tagit fram en folder med ledens sträckning och information om sådant som kan vara ”värt att veta”. Foldern återfinns bland annat i ”brevlådor” vid de stora informationstavlorna. Vi har anlitat företaget Österlertext, Vitaby till skyltar/infotavlor. Foldern har tagits fram i samarbete med Åbergs Tryckeri, Tomelilla.

Vi har under arbetets gång haft möte med externa kontakter som Mona Persson – Länsstyrelsen om kartor. För att göra leden attraktiv genom övergångar och möjligheten att göra loopar har vi haft kontakt med Kenneth Joelsson och Sara Näsvall, projektledare Skåneleden (enheten för miljöstrategier, samhällsplanering och regional utveckling) för samarbeten kring skyltning av Backaleden och hänvisning från och till Skåneleden. Här har vi också träffat ledansvariga på Tomelilla kommun.